

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. P.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2019, č. j. OAM-407/LE-LE05-ZA15-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 3. 2020, č. j. 1 Az 50/2019-29,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8.228 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozhodnutí městského soudu

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného, jímž žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Řízení o udělení mezinárodní ochrany žalovaný zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu a jako státem příslušným k posouzení žádosti dle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále „nařízení Dublin III“) určil Kyperskou republiku.

[2] Stěžovatel podal dne 21. 8. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že je arménské státní příslušnosti, ale před třemi nebo čtyřmi lety opustil svou vlast. Následně pobýval v Rusku a poté na Ukrajině, konkrétně v Doněcké lidové republice, kde žil se svojí rodinou. V době, kdy se zdržoval na Ukrajině, byl v této oblasti rozpoután válečný konflikt. Stěžovatel v tomto konfliktu bojoval, aby bránil vesnici, ve které bydlel. Na Ukrajinu ani do Arménie se tak nemůže vrátit, jelikož je zde hledán jako válečný zločinec. Z toho důvodu odcestoval do Moskvy, kde se mu za úplatu podařilo sehnat kyperské vízum. Poté přiletěl do Prahy a požádal zde o mezinárodní ochranu. Sdělil, že na Ukrajinu ani do Arménie se nemůže vrátit a v Moskvě žít nemůže, jelikož je tam všechno drahé a nemá tam rodinu. Rád by zůstal v České republice, jelikož se mu zde líbí a mohl by si zde najít práci jako automechanik.

[3] Žalovaný v rozhodnutí odkázal na čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III, dle kterého žádost o mezinárodní ochranu posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle tam uvedených kritérií. Čl. 12 odst. 2 stanoví, že k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je příslušný členský stát, který žadateli udělil vízum, tedy Kyperská republika. Žalovaný proto požádal dne 27. 8. 2019 Kyperskou republiku o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Dne 11. 9. 2019 (z důvodu vypršení lhůty pro obdržení odpovědi) Kyperská republika uznala svou příslušnost k posouzení této žádosti.

[4] Žalovaný se zabýval skutečností, zda v případě Kyperské republiky existují závažné důvody domnívat se, že dochází k systémovým nedostatkům týkajícím se azylového řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[5] Žalovaný konstatoval, že na úrovni Evropské unie, a jejích jednotlivých orgánů včetně Soudního dvora EU ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systémové nedostatky řízení ve věcech mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Kyperské republice dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) nevydal žádné stanovisko, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Kyperské republiky, jako to učinil například zcela jednoznačně v minulosti v případě Řecka. Kyperská republika je členem Evropské unie, který dodržuje právní předpisy a respektuje a chrání lidská práva. Skutečnost, že v Kyperské republice ročně žádají o udělení mezinárodní ochrany tisíce uprchlíků, svědčí dle něj o neexistenci obav uprchlíků z tamního azylového systému.

[6] Žalovaný posoudil žádost stěžovatele s ohledem na výše uvedené jako nepřipustnou, a proto řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil. Současně určil dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III Kyperskou republiku jakožto zemi příslušnou k posouzení žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany.

[7] Proti zmíněnému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu k městskému soudu. V této žalobě namítal, že se žalovaný skutečnostmi rozhodnými pro aplikaci čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III zabýval pouze velmi obecně a nedostatečně, aniž by svůj závěr ohledně neexistence systémových nedostatků blíže zdůvodnil. Také uvedl, že si žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a neopatřil si dostatek důkazů potřebných k jeho zjištění.

[8] Uvedl, že v Kyperské republice dochází k vážným nedostatkům v oblasti azylového řízení, které představují porušení základních lidských práv, proto není jeho přemístění možné.

Toto tvrzení opřel o zprávu UNHCR z prosince 2018, která mimo jiné popisuje zahlcení azylového systému, neexistenci účinného právního prostředku ochrany před deportací, nedostatečný přístup k právní pomoci a přeplněná pobytová střediska s nevyhovujícími podmínkami. Na podporu svých tvrzení uvedl další dokumenty, dle kterých jsou v Kyperské republice systematické nedostatky v azylovém řízení. Závěr žalovaného je tedy dle stěžovatele v rozporu s těmito zprávami.

[9] Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a zamítl ji. Konstatoval, že v Kyperské republice jako státě příslušném k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nedochází k systémovým nedostatkům ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. V právu Evropské unie platí zásada vzájemné důvěry, dle které je možné předpokládat, že všechny státy dodržují základní práva, a proto si mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Ke zprávě UNHCR uvedl, že se zabývá některými nedostatky azylového systému Kyperské republiky, ale nezjistil z ní, že by z této konkrétní zprávy vyplýval zákaz transferů na Kypr z důvodu systémových nedostatků azylového řízení. V návaznosti na další dokumenty, na které žalobce odkázal, konstatoval, že delší doba vyřízení azylové žádosti bez dalšího neznamena nelidské či ponižující zacházení. Dle závěru soudu nic nenavědčuje tomu, že by k systémovým nedostatkům azylového systému v Kyperské republice docházelo také s ohledem na uvedený princip vzájemné důvěry. Úvahu žalovaného považuje za dostatečnou přesto, že není podložena konkrétními zprávami. Odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu např. rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti spočívající v tom, že skutková podstata z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spise nebo je s nimi v rozporu [dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)] a pro tuto vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

[11] V kasační stížnosti předeslal, že podle § 104a s. ř. s. je přijatelnost kasační stížnosti dána s ohledem na to, že se dotýká problematiky, která dosud nebyla v praxi Nejvyššího správního soudu řešena. Touto otázkou je nezbytnost opatření zpráv o zemi předání v případě, že je zvažováno předání do Kyperské republiky.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje především na to, že žalovaný posoudil předání stěžovatele na Kypr jako přijatelné, přičemž si k této problematice dokonce ani neopatřil žádné podklady a relevantní zprávy. Stěžovatel nesouhlasí s tímto vyhodnocením a trvá na tom, že na Kypru jsou nedostatky tamního azylového systému natolik výrazné, že je třeba přijatelnost či nepřijatelnost stěžovatelova předání zvážit na podkladě konkrétních zpráv, které musí být rovněž součástí spisového materiálu. Odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 248/2014-27, ze kterého plyne, že žalovaný je vždy povinen se při rozhodování zabývat otázkou, zda je takové přemístění v souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Ačkoliv žalovaný dospěl k závěru, že azylové řízení v Kyperské republice netrpí žádnými systémovými nedostatky, byl jeho závěr podepřen velmi obecnými tvrzeními a nevyplývá ze správního spisu, kde není obsažena jediná zpráva svědčící o situaci na Kypru ve vztahu k azylovému řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44).

[13] Stěžovatel na základě dokumentů uvedených v žalobě namítá, že existují nepřehlédnutelné problémy kyperského azylového řízení, které jsou často tematizovány zprávami relevantních a respektovaných organizací. Jako jednu ze zásadních nedostatků považuje absenci

možnosti setrvat na území po dobu soudního přezkumu, čímž se porušuje zásada *non refoulement*. Stěžovatel tedy považuje rozhodnutí správního orgánu za nepřezkoumatelné pro nedostatek podkladů k vyhodnocení přijatelnosti předání stěžovatele na Kypr. Pro výše uvedené navrhuje zrušit rozhodnutí správního orgánu i městského soudu.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozhodnutí i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. S kasačními námitkami nesouhlasí, neboť neprokazují, že by žalovaný v průběhu své činnosti porušil některé ustanovení správního řádu či nařízení Dublin III. Se závěry napadeného rozsudku žalovaný plně souhlasí.

[15] V případě stěžovatele nebylo naplněno žádné z kritérií stanovených v kapitole III. nařízení, které by určilo příslušnost České republiky k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl držitelem kyperského víza s platností od 19. 8. 2019 do 19. 9. 2019, bylo nezbytné aplikovat kritérium dané čl. 12 nařízení Dublin III. Žalovaný je tudíž přesvědčen, že napadené rozhodnutí je opřené o bezprostředně závazné nařízení Dublin III a vychází ze zjištěného skutečného stavu věci. V napadeném rozhodnutí žalovaný a posléze i městský soud rovněž dostatečně posoudili azylový systém v Kyperské republice a dospěli k závěru, že neexistují závažné důvody se domnívat, že zde dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU. V podrobnostech odkazuje žalovaný na obsah správního spisu, zejména pak na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Závěrem odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, a konstatuje, že jde-li o Kyperskou republiku, domněnka dodržování lidských práv touto členskou zemí Evropské unie nebyla nikdy vyvrácena. Namítané systémové nedostatky v azylovém řízení, na které stěžovatel poukazuje v kasační stížnosti, dle názoru žalovaného nejsou způsobilé zpochybnit rozhodnutí soudu v předmětné věci. Žalovaný je přesvědčen o tom, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a jedná se tudíž o nepřijatelnou kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s., proto navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou a přípustná. Jelikož se však jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, zabýval se soud v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná.

[17] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[18] Stěžovatel v tomto případě namítá, že kasační stížnost se dotýká problematiky, která nebyla dosud v praxi Nejvyššího správního soudu řešena. Touto otázkou je nezbytnost opatření zpráv o zemi předání v případě, že je zvažováno předání na Kypr.

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že byla splněna první podmínka. Soud ve své judikatuře dosud neřešil případ, který by se zabýval možností přemístění stěžovatele do Kyprské republiky v souvislosti se zjišťováním systémových nedostatků azylového řízení v době po uzavření migrační dohody Evropské unie s Tureckem z roku 2016 a podstatným zvýšením počtu žadatelů o azyl v Kyprské republice. Tato otázka přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[20] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[21] Soud dále posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[22] Podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III, „[n]ení-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát“, přičemž třetí pododstavec dále stanoví, že „[p]okud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem“.

[23] Z uvedeného ustanovení vyplývá, že v rámci dublinského systému nelze přemístit žadatele o mezinárodní ochranu do země, v níž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému, že by zde v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem, rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře obou evropských soudů, tedy Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva (přímo k možnosti vzniku takové újmy v rámci uplatňování dublinského systému srov. zejména rozsudky velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011 ve věci C-411/10 a C-493/10, *N. S. a M. E.*, ze dne 14. 11. 2013 ve věci C-4/11, *Puid*, a ze dne 10. 12. 2013 ve věci C-394/12, *Abdullahi*, a dále rozsudky velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011 ve věci *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09 a ze dne 4. 11. 2014 ve věci *Tarakbel proti Švýcarsku*, stížnost č. 29217/12), a to ať již přímo v zemi, do níž má být žadatel přemístěn, anebo - z důvodu absence řádného posouzení jeho žádosti - v zemích třetích, včetně případně i země jeho původu.

[24] Úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). V rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, soud konstatoval, že závěry správního orgánu o tom, zda přemístění žadatele o mezinárodní ochranu do státu určeného jako stát příslušný pro posouzení jeho žádosti nebrání systémové nedostatky, musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise.

[25] V projednávané věci bylo na žalovaném posoudit, zda v případě Kyperské republiky existují závažné důvody domnívat se, že zde dochází k systémovým nedostatkům týkajícím se azylového řízení nebo podmínek přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, které by vedly k riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení se stěžovatelem v případě jeho přemístění na Kypr. Žalovaný však ve svém rozhodnutí neuvedl žádné konkrétní zprávy o fungování azylového systému na Kypru a správní spis tak neobsahoval podklady, z nichž vycházel. Své stanovisko k dané otázce odůvodnil pouze na základě obecného konstatování neexistence systémových nedostatků. Stěžovatel ve správním řízení námitku systémových nedostatků nevznesl.

[26] V rozsudku ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019-44, Nejvyšší správní soud uvedl, že v otázce azylového řízení mezi členskými státy platí domněnka vzájemné důvěry. Žadatel tak musí uvést hodnověrná tvrzení o systémových nedostacích, jež by důkladně podepřel relevantními důkazy. Jak bylo již výše konstatováno, stěžovatel v žalobě namítl řadu argumentů podporujících závěr o nepřípustnosti jeho předání na Kypr, jakožto státu příslušného k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Poukázal přitom výslovně na přetížení azylového systému na Kypru, kdy řízení trvá roky, neexistenci účinného právního prostředku ochrany před deportací během soudního řízení, nedostatečný přístup k právní pomoci a přeplněná pobytová střediska s nevyhovujícími podmínkami.

[27] Stěžovatel v žalobě výslovně namítl, že žalovaný nepodpořil svoje rozhodnutí konkrétními důkazy a nezjistil stav věci bez důvodných pochybností. K dané situaci na Kypru se vyjádřil obecně bez uvedení jakýkoliv podkladů. Uvedl, že zjištění uváděná žalovaným a poté aprobovaná soudem, nejsou dostatečná, resp. jsou se zjištěními stěžovatele rozporná. Bylo proto na místě tyto rozpory o tvrzených systémových nedostacích na Kypru v řízení před městským soudem odstranit.

[28] Dle rozsudku č. j. 5 Azs 252/2019-44, „[v] projednávané věci otázka, zda informace, které si žalovaný obstaral (resp. jednu zprávu Ministerstva vnitra, která byl byla datována 8. 1. 2018, shromažďovala data zejména z roku 2016, 5 Azs 252/2019 přičemž žádost stěžovatele byla posuzována v lednu 2019) a na základě nichž své závěry odůvodnil, byly dostatečným zdrojem relevantních zjištění. Stěžovatel v žalobě výslovně namítl, že tímto dostatečným zdrojem nebyly a uvedl konkrétní důkazy, z nichž dle něj vyplývá, že zjištění uváděná žalovaným a poté aprobovaná soudem, nejsou dostatečná, resp. jsou se zjištěními stěžovatele rozporná. Bylo proto na místě tyto rozpory o tvrzených systémových nedostacích v Polské republice v řízení před městským soudem odstranit. Nejvyšší správní soud např. již v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afj 147/2004-89, konstatoval: ‚Ustanovení § 77 s. ř. s. zakládá nejenom pravomoc soudu dokazováním upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také pravomoc dalšími důkazy provedenými a hodnocenými nad tento rámeček zjištit nový skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu v rámci plné jurisdikce.‘

[29] Městský soud měl proto dle § 77 odst. 2 s. ř. s. provést a doplnit dokazování, za účelem zjištění, zda skutkový stav byl správními orgány zjištěn dostatečně. Jak konstatoval zdejší soud např. v rozsudku ze dne 30. 8. 2016, č. j. 5 As 203/2015-141, soud může použít i nové důkazy, které sice ve správním řízení nebyly předloženy, resp. nebyly součástí správního spisu, nicméně jsou schopny vypovídat o skutkovém stavu v době vydání správního rozhodnutí, a lze jimi tedy potvrdit nebo vyvrátit skutkový stav, který správní orgán zjištil ve správním řízení. Byť tedy obě strany souhlasily s rozhodnutím bez jednání, bylo na místě nařídít jednání, provést k důkazu stěžovatelem označené zdroje informací, dát možnost žalovanému se k nim vyjádřit a rozporné informace vyjasnit. Teprve poté mohl městský soud dospět k závěru, zda zdroj informací, z něhož žalovaný vycházel, byl dostačující, jednoznačný a zda stěžovatelem v žalobě uváděné systémové nedostatky v azylovém řízení jsou ve vztahu k jeho

osobě relevantní a způsobilé zpochybnit žalovaným zjištěný skutkový stav, z něhož v rozhodnutí vycházel či nikoli.“

[30] Dle rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 3. 2019, *Jawo*, C-163/17, bod [90], „*má-li soud, který rozhoduje o oprávněném prostředku, jenž byl podán proti rozhodnutí o přemístění, k dispozici důkazy, které předložila dotčená osoba za účelem prokázání existence takového rizika, je tento soud povinen na základě objektivních, spolehlivých, přesných a řádně aktualizovaných údajů a s ohledem na standard ochrany základních práv zaručený unijním právem, posoudit existenci buď systémových či celoplošných nedostatků, anebo nedostatků týkajících se některých skupin osob (v obdobném smyslu viz rozsudek ze dne 5. dubna 2016, *Aranyosi a Căldăraru*, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 89).“*

[31] V projednávané věci je potřeba (soudního) posouzení možné existence systémových nedostatků o to naléhavější s ohledem na to, že Kyperská republika je pro svou geografickou polohu jedním ze států „první linie“ (*frontline states*). Jedná se o ostrovní stát, který je zemí Evropské unie nejbližší se zeměmi Blízkého východu. Kyperská republika je tak dlouhodobě vystavena přímému kontaktu „migračních vln“. Od roku 2016 zde exponenciálně roste počet žadatelů o azyl. Zvýšení počtu žádostí o azyl a s tím zpravidla související prodloužení délky jejich vyřizování ostatně zmiňuje i sám městský soud. Přesto, že ve většině členských zemí Evropské unie nelze říct, že by zřejmě nebo pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky, jsou země, u kterých to nelze jednoduše a „jednou pro vždy“ vyloučit (a to zejména země „první linie“ jako Řecko, Itálie, Malta či Kypr). Tyto země jsou přímo vystaveny migračním vlnám a v azylových otázkách se obracují s žádostí o pomoc na mezinárodní instituce. Jsou-li v řízení dle nařízení Dublin III vzneseny vážné a odůvodněné pochybnosti o porušení čl. 4 Listiny základních práv EU, musí dojít k jejich náležitému posouzení s důrazem na aktuálnost informací o zemi, do které má být žadatel přemístěn. Úvaha správního orgánu, případně i soudu, musí být důkladná a aktuální.

[32] Posouzení (ne)existence namítaných nedostatků jako systémových správním orgánem a soudem je v posuzovaném případě velice obecné a není založeno na zprávách o fungování azylového systému na Kypru. Zakládá se toliko na zjištění, že evropská legislativa, exekutiva ani judikatura systémové nedostatky azylového systému na Kypru neshledala.

[33] Ačkoliv se jedná o vadu řízení, v projednávané věci nemá vliv na zákonnost rozhodnutí soudu a správního orgánu. K tomu, aby se na systémové nedostatky vztahovala působnost článku 4 Listiny základních práv EU, musí tyto dosahovat obzvláště vysoké míry závažnosti, která závisí na všech skutečnostech případu (srov. bod [91] rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ve věci *Jawo* a v něm citovanou judikaturu). Této obzvláště vysoké míry závažnosti by bylo podle Soudního dvora dosaženo, pokud by se osoba, která je zcela závislá na veřejné podpoře, v důsledku nezájmu orgánů členského státu nezávisle na své vůli a osobní volbě ocitla v situaci silné materiální deprivace, v níž by nemohla uspokojovat své nejzákladnější potřeby, jako je zejména potřeba se najíst, umýt a ubytovat, a kterou by bylo poškozováno její tělesné či duševní zdraví nebo v důsledku které by se ocitla v zanedbaném stavu, jenž je v rozporu s lidskou důstojností. Uvedená míra závažnosti tudíž není dána v případech, které třebaže se vyznačují značně nejistým postavením dotčené osoby či podstatným zhoršením jejích životních podmínek, neznamenají vážnou materiální deprivaci, kdy se tato osoba ocitá v natolik závažném stavu, který lze stavět na roveň nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. body [92] a [93] rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ve věci *Jawo*). V případě nedostatků týkajících se řízení o mezinárodní ochraně (procesních nedostatků) by se muselo jednat o nedostatky obdobné intenzity, jakou Soudní dvůr zmínil v souvislosti s životními podmínkami.

[34] Ve zprávě UNHCR ani v odkazovaných člancích však vytýkané nedostatky nedosahují výše uvedené intenzity. V kasační stížnosti stěžovatel toliko obecně uvedl, že problémy kyperského azylového systému jsou často tematizovány zprávami relevantních a respektovaných organizací, přičemž kyperský azylový systém trpí řadou nedostatků. Takto obecně formulované tvrzení nenasvědčuje konkrétním nedostatkům v azylovém systému, které by dosahovaly intenzity jednání, jež by bylo možné označit za nelidské či ponižující zacházení dle čl. 4 Listiny základních práv EU. Konkrétně stěžovatel zmínil porušení principu *non-refoulement*. Porušení tohoto principu shledal Evropský soud pro lidská práva v rozsudku z roku 2013, přičemž předložená zpráva ani novinové články o takovém nedostatku již nehovoří. Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem v projednávané věci neshledal „*závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení*“ (viz rozsudek bod [106] rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 12. 2011, *N. S. a další*, C-411/10 a C-493/10), a to ani s ohledem na stěžovatelem předložené důkazy.

[35] Nejvyšší správní soud nadto uvádí, že systémové nedostatky v azylovém systému Kyperské republiky dosahující intenzity vyžadované k porušení čl. 4 Listiny základních práv EU se neuvádí za rozhodné období a ani v současné době (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. III. ÚS 3997/19), ani ve velice pečlivě vypracovaných zprávách EASO (srov. EASO Asylum Report 2020 a EASO Asylum Report 2019). Nelze také odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel se v současné době nachází mimo Českou republiku, konkrétně v Rusku, kam dobrovolně a na vlastní náklady odcestoval dne 29. 11. 2019 (před vydáním rozsudku městského soudu).

[36] Nejvyšší správní soud tedy shledal, že ačkoliv rozhodnutí žalovaného a městského soudu sice vykazují dílčí nedostatky, ty nemají vliv na jejich zákonnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Afs 98/2018 – 27, a v něm uvedenou judikaturu), proto v projednávané věci tato rozhodnutí obstojí.

[37] Závěrem lze dodat, že již v rozsudku ze dne 2. 12. 2011, č. j. 2 Afs 11/2011-90, upozornil, že „*řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.), a proto kvalita a preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu*“ (dále srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 67/2011 – 108, ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 92/2015-29, ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012-351, či ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Je-li proto kasační námitka toliko obecná, nemůže stěžovatel očekávat, že soud bude domýšlet či aktivně prošetřovat její možnou (nevyslovenou) relevanci.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[39] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[40] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ustanoven zástupce pro řízení Mgr. Jindřich Lechovský, advokát. Podle § 35 odst. 10 věty poslední s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem usnesením ze dne 8. 4. 2020, č. j. 1 Az 50/2019 – 41, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci

stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci přísluší odměna za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci, sepsání kasační stížnosti) ve výši 6.200 Kč [§ 11 odst. 1 písm. b) a d), § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu]. Ustanovenému zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce za dva úkony právní služby ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, proto mu rovněž náleží náhrada ve výši 21 % z částky 6.800 Kč, tj. 1.428 Kč. Celkem tedy činí odměna ustanoveného zástupce 8.228 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu